

Zijn de zorgkosten nog betaalbaar?

Al jaren is de ontwikkeling van de zorgkosten een onderwerp van gesprek. Zo ook in veel van de debatten die de politieke partijen voerden in de media in aanloop naar de verkiezingen. Gelukkig heerst bij de meeste partijen het besef dat de kosten van de zorg ons als maatschappij als een molensteen om de nek hangen. En dat de opgave tenminste zou moeten zijn om de stijging van deze kosten om te buigen. Naar verwachting wordt komend jaar € 120 miljard uitgegeven aan zorg. Dat is ongeveer ruim 11% van het binnenlands bruto product (bbp) en bijna een kwart van de totale rijksuitgaven. Met de vergrijzing van onze bevolking en een toenemend aantal behandelmogelijkheden is het einde van de groei nog lang niet in zicht. Volgens het Centraal Planbureau gaat deze stijging bovendien harder dan de groei van de welvaart. Gezondheid is een kostbaar bezit en natuurlijk wil iedereen de beste zorg in elke levensfase. Dat valt niemand te ontzeggen, maar het moet uiteindelijk wel betaald kunnen worden.

Aan de linkerzijde van het politieke spectrum zijn de GroenLinks-PvdA en de SP van mening dat de groei makkelijk kan worden gefinancierd door de 'rijke' burgers onder ons en het bedrijfsleven een royale bijdrage te vragen. Ook de PVV pleit hiervoor. Geen eigen risico of een halvering daarvan en een verlaging van de premie van de ziektekostenverzekering, zijn veel genoemde opties. Mensen zouden dan eerder een arts raadplegen, waardoor de kosten op langere termijn lager zouden zijn. De vraag rijst echter of dat gaat werken. In Frankrijk is het aanbod van zorg bijna gratis. Volgens een artikel in *Het Financieele Dagblad* heeft dat geleid tot een exponentiële groei van de kosten en de op twee na hoogste zorguitgaven van alle OESO-landen: "Het zo gevierde Franse zorgstelsel piept en kraakt."

Wordt het Franse tekort straks gedekt door Eurobonds? Dan zal Nederland voor beide omissies gaan bloeden. Ik ga ervan uit dat ons land een vergelijkbare ontwikkeling zal doormaken bij de plannen van deze partijen. Hoe het anders moet, is lastig om te bedenken. Geen van de partijen heeft een structurele oplossing. Gezondheidseconoom Bram Wouterse kwalificeert het in een interview met *Het Financieele Dagblad* als: "het knutselen met een rolletje tape."

Dat de marktwerking in de zorg debet is aan de onbetaalbaarheid ervan is naar mijn idee een absolute misvatting. Natuurlijk zijn er uitwassen binnen de zorg die moeten worden aangepakt, maar zij zijn niet de basis van het probleem. We zijn gewoon te veel gewend geraakt aan het idee dat alles moet kunnen en dat de overheid daarin moet voorzien.

Wanneer worden mensen aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid? Op niet bewegen, ongezond eten, en voor de mondzorg bijvoorbeeld de consumptie van suiker en niet of matig poetsen van de tanden? Dat is naar mijn idee geen hogere wiskunde en er ligt een eerste verantwoordelijkheid bij mensen zelf. Maar nee, fout gedrag wordt beloond door de gevolgen daarvan te behandelen en voor een belangrijk deel financieel af te wentelen op anderen. We zouden ons beter moeten realiseren dat juist de bedrijvigheid van ondernemers ons een inkomen verschaft en het daarmee mogelijk wordt gemaakt om deze zorgkosten te dragen. Als de ondernemers ermee stoppen, dan zijn zelfs de huidige kosten onbetaalbaar.

Richard Mastwijk
van helder consultancy